

XXIV

FORO RELIXIÓN E CULTURA

A outra cara da crise

Encrucillada

Sábado 7 de novembro de 2009, 9:30 h
Auditorio de Galicia Santiago de Compostela

A foto que fala

o outono garda a semente dun mundo mellor

O trasno OPA hostile

Daniel López Muñoz

Na bolsa, unha empresa que se sente forte lanza unha OPA para adquirir un número de accións “significativo” doutra empresa debilitada, de maneira que lle permita decidir sobre esta última. A OPA é hostile cando se fai sen coñecemento da empresa “agredida”.

O catolicismo Romano lanzou aí atrás algo así como unha OPA hostile contra a Igrexa anglicana, que vive días azarosos pola ousadía de querer saír das tebras dun pasado que, por máis que porfien algúns, é distinto có presente. Desta maneira, por medio dunha “nota”, o Vaticano anticipa o que fará: dar acollida a anglicanos descontentos -din- coa “ruptura coa tradición” do anglicanismo. E agora non hai problema en dispensar do celibato aos sacerdotes anglicanos casados que se queiran cambiar de barrio.

A nota vaticana xustifica a operación, xa que esas “desviacións” teñen, seica, unha enorme gravidade, pois son cousas tales como: dar un trato institucional igualitario a homes e mulleres, permitindo a ordenación destas; revisar a secular concepción negativa e represora sobre a sexualidade; non privar de seren sacerdotes a aqueles

que se senten homosexuais e así o recoñecen; nin privar da bendición de Deus ás parellas crentes do mesmo sexo. Vade retro, demasiado sexo xunto!. E, “excusatio non petita, vaticanio manifesta”, a nota di que, diante da avalancha de peticións de fieis e presbíteros anglicanos que escapan de tamañas desviacións, a Igrexa católica non podía deixalos sen resposta.

Anécdotas á parte, xogámonos cuestións de calado: cal é o papel da relixión nesta sociedade? Haberá xente, claro, que diante do desconcerto reinante sobre case todo, teña necesidade desa volta ao pastoreo autoritario, firme, por aquilo de que as rodas de muíño ben engulidas dan moita seguridade. Pero, fronte a ese regreso á furna, habería moito cristián do nososeñor que, abandonadas xa as pretensións dunha Igrexa fetén e ultraprofética, agradecería simplemente un espazo onde seguir sendo deste século, sen negar a súa tradición, sen renunciar a abrirse ao Misterio e podendo fundamentar a vida en categorías de amor e solidariedade, para o cal, a sabedoría do noso pai, das benaventuranzas e das paraboliñas do evanxeo, teñen moito que dicir.

Editorial Que veñen.....! que veñen?

Teñen que se esforzar os gabinetes de Feijoo en demostrar que cousas como as que están a pasar nos procesos de selección dos empregados públicos da Xunta de Galicia son meras coincidencias.

Nunha convocatoria xa feita e coa matrícula pechada decídese reabrir a admisión de opositores, pois, como cambiara a normativa, relaxando a esixencia no referente ao dominio do galego, podería haber alguén “interesado”. E abofé que o houbo. Tres destes repescados, unha vez concluído e avaliado o primeiro exame, están entre os cinco mellores cualificados. O feito de que sexan irmáns e que fracasaran previamente en anteriores intentos, dá, cando menos, que pensar e que investigar sobre posibles filtracións.

Quen escolle a versión galega ten que reinterpretar as preguntas, do mal traducidas que están

Á par dese tipo de feitos estase producir un enorme malestar entre os opositores que optan por facer os exames en galego. O PP ganou as eleccións montado no discurso da imposición do galego e a realidade unha vez máis desincha ese discurso mentireiro. Aqueles que escollen a versión galega teñen que reinterpretar as preguntas, do mal traducidas que están. E se están traducidas, ese será o problema, indicativo, ademais, de que os tribunais son incapaces de desenvolverse e formular orixinalmente en galego os exercicios.

Pero, ademais, indica unha desidia inxustificable que nas preguntas da versión galega se escapen expresións como “neglixencia grave declarada en *sentenza xudicial asine*”, no canto de “*sentenza xudicial firme*”; “*adscrito á ría*”, en vez de “*adscrito á consellería*”; por non falarmos de fallos de sintaxe ou concordancia que molestan –e distraen a atención– só con lelos, tales como “*cando unha sentenza así impoñao*” ou “*Cal das seguintes procedementos*”.

Don Alberto, que é funcionario por oposición e por méritos propios, non debería quedar mudo diante deses pequenos escándalos que, por moito que sexan silenciados pola prensa amiga, son os que minan o crédito da administración pública e nos mergullan a todos, un pouco máis, no bananerismo máis reseso.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Hoxe vin o telexornal e atopeime con Josefina (na foto). Josefina é unha señora de máis de oitenta anos. Choraba desconsolada. Choraba polo seu irmán morto hai 73 anos. Estaba asistindo ao desenterro dos restos do seu irmán Castor morto na Guerra Civil. Vela chorar non podía deixar indiferente a ninguén. Imaxino a esa señora durante anos pasando ao lado de onde sabía que estaba soterrado o seu irmán na beira dun camiño preto da igrexa do pobo onde vivía, na parroquia de Curro, no concello de Barro. É difícil supoñer a dor profunda, sincera e silenciosa que viviu durante toda a súa vida. Cando os asasinos do seu irmán entraron na súa casa ela tiña nove anos. Dende a súa infancia

ata a súa vellez moendo iso no seu corazón.

Imaxino a Josefina levando os restos do seu irmán ao camposanto. Imaxino que na súa mente pesará que por fin poderá descansar en paz no mesmo sitio que case todos temos aos nosos seres queridos.

A Guerra Civil deixou este país cheo de feridas. Non só as físicas senón tamén as interiores. Supoño que ti fuches o día de defuntos a visitar aos teus defuntiños. Josefina puido por fin visitalos a todos. Os “Rumores” de hoxe teñen un ton moi tristeiro pero pretenden compartir a esperanza de todos aqueles que grazas a Deus e aos que traballan niso están a recuperar os cadáveres dos seus seres queridos.

1

3

2

4

A peneira

1

A **A. C. "Os Ameios"** de Teo, organiza as xornadas "**TERRA E CULTURA Sustentable**", no **Fogar de Santiso-Luou**, no outono, todos os sábados. Buscan máis calidade de vida. Mentres, a Xunta dá axudas para fomentar plantas de biogás, para valorizar como enerxía os residuos agropecuarios. Tamén para outras renovables como a solar. Con 35.000 toneladas/ano de esterco, poderíase producir biogas equivalente a 850 toneladas de petróleo e 4 millóns KW/h, que é o necesario para 307 vivendas, o que suporía a redución de 2808 toneladas de CO₂

2

O grupo de traballo de Lesbianas, Gais, Transexuais e Bisexuais do PSdeG, denuncian no "1 Xantar pola Visibilidade Rural", en Monterroso, os atrancos cos que viven os **HOMOSEXUAIS** a súa identidade. Unha persecución sen fronteiras: bandas de fanáticos relixiosos exterminanos en Iraq, ante a pasividade das autoridades, iso que as leis civís permiten a relación libre de dous adultos do mesmo sexo. En 80 países son castigados. En Irán, Mauritania, Arabia, Sudán e Iemen coa pena de morte... Na China non poden doar sangue, coma se fosen perigosos. Na foto, o grupo Alas, na xuntanza no Alto Minho de Lugo.

3

Xermolos e a Irmandade Manuel María, nomean "Chairego de Honra" a Isaac **DÍAZ PARDO**, o 7, no San Alberte, o "Santo da fala", o da V Romaxe: "A fala é camiño". Na foto co Cristo Obreiro de Seoane. Peregrinaremos para dar pulo ao idioma, en agradecemento a quen se entregou totalmente a Galiza, coa súa arte, e compromiso. Dende o exilio en Bos Aires, ata acoller e dar casa, aos que retornaron coa democracia, como Neira Vilas e Anisia Miranda, que finou, o 22, e que foran "Chairegos de Honra", no 2008. Unha muller que só quixo ser despedida coma unha veciña máis da parroquia, sen outras cerimoniais.

4

O 9 celebramos vinte anos da caída do muro de **BERLIN**, que durante vinte cinco anos dividiu a cidade en dúas. A caída supuxo a fin da guerra fría e dos réximes totalitarios na rexión. 138 persoas morreron ao cruzalo e ducias de miles foron detidas. O mesmo día, hai setenta e un anos, na "noite dos cristais rotos", os nazis mataron cen xudeus e 30.000 foron pechados en campos de concentración. Noutro "9", hai noventa e un anos, o presidente socialdemócrata proclamou a república, e catro anos despois, Hitler e outros fanáticos quixeron derrubala.

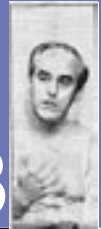
5

6

8

7

Alfonso Blanco Torrado

5

A **ONU** urxe a EEUU a indemnizar ás vítimas da tortura que eles inflixen decote. Tan fachendosos da estatua da liberdade, non van ter presu- posto para tantos desmáns, e non só Guantánamo. Teñen seis millóns e medio de cidadáns no cárcere. Pecharon as portas a persoas que loitan polo diálogo, así George Adams, ou Dora M. Téllez, na foto, presidenta do Movemento Renovador Sandinista, escisión do partido de Ortega. Perseguida por loitar contra Somoza, apoiado polo prepotente do norte que alimentou dez anos de guerra, coa "Contra".

6

Cinco mil obreiros menos no sector **CONSERVEIRO**, e pode perder outros catro mil. Dos catorce mil dos que falabamos en Irimia hai tres anos, só se manteñen nove mil, pola deslocalización en América e Asia, a importación de produtos semielaborados, etc. A maioría son mulleres de máis de cincuenta anos que non teñen dereito á pensión contributiva, nin bolsa de traballo. Todo agravado polo peche de Calizamar, a única recicladora da cuncha do mexillón. Na foto, a asemblea de Alfageme contra o peche, unhas trescentas cincuenta obreiras en catro plantas: Ribadumia, Vilaxoán, O Grove e Vigo.

7

Visitamos **O COUREL**, inspirados por Novoneyra: "Courel dos tesos cumes que ollan de lonxe! Eiqi síntese ben o pouco que é un home". Cada devesa é un mundo, que acubilla especies animais que necesitan no outono da súa flora ocre e marrón para subsistir e reproducirse, coma os xacintos bravos, na foto. É a reserva máis importante de flora e fauna, por ser cruce dos climas atlántico e mediterráneo. As aciñeiras, carballeiras, os soutsos..., que enchen de música este tempo, coa caída dos ourizos. Os froitos que o converten nunha feira e festa alongada: Gontán, Monterroso, Betanzos, Folgoso...

8

Dezaseis de novembro. 20 anos despois van investigar os horrendos crimes que custaron a vida a seis xesuítas, entre eles o reitor, **I. ELLACURIA**, a cociñeira e a súa filla. Pero os verdadeiros causantes e indutores non van ser castigados, comezando polo daquela presidente. A capela da UCA onde están soterrados estes mártires é santuario de peregrinación. Un país que viviu unha guerra (1981-93), con 75.000 mortos, onde hai doce asasinatos/día. Por primeira vez, hai un presidente de esquerdas. No xuízo polo seu fillo asasinado en París, dixo: "o coñecemento da verdade engrandece aos pobos".

Política A lingua por diante e por detrás

Lupe Cendal

“Compre sumar a prol da lingua?” Esa era a portada do anterior número de Irimia e iso foi o que se puido ver o 18 en Santiago: unha gran suma (máis de 50.000 persoas) na defensa do noso idioma.

Os que están dalgunha maneira en contacto coa normalización saben (e penso que os que non o están tamén) como se xestou esta manifestación e quen está detrás da plataforma que a convocaba. Que unha organización política (neste caso o BNG) tome a iniciativa e poña en marcha toda a súa maquinaria para mobilizar a sociedade galega na defensa da súa lingua é de agradecer. Como tamén é de agradecer a presenza do PSOE e dun ministro de Zapatero (sabendo que lle vai caer enriba a dereita mediática) ou a de miles e miles de persoas que sen pararse a mirar a militancia ou militancias dos que sostíñan as pancartas se puxeron detrás delas. O problema é que todos sabemos que a “xenerosidade” partidista non existe e que chegará o momento no que queiran tirar réditos do seu investimento. E aquí está o nó da cuestión. Mentres a defensa da lingua se entenda como unha estratexia de partido e se queira patrimonializar no beneficio propio, as posibilidades de éxito son poucas e, de habelas, van ser sempre vistas como unha “imposición” dunha parte sobre a outra. Mentres os

A lingua ten que estar por enriba da estratexia de partido

que sosteñen as pancartas no escenario teñan unha determinada filiación e os que toman a palabra teñan recoñecida militancia, aínda que saian á rúa 50.000 persoas a estratexia sempre vai ter flancos débiles doados de atacar (para mostra a entrevista de Carlos Luis Rodríguez a Carlos Callón no programa *Foro aberto* da TVG).

Se queremos un futuro para a nosa lingua é preciso que sexa a sociedade civil a que asuma o protagonismo da súa defensa e que as forzas políticas e os seus satélites se poñan na segunda fila. E poñerse na segunda fila significa animar sen tutelar, participar sen impoñer, alentar sen fagocitar e, sobre todo, renunciar a saír na foto porque, como dicía Henrique Monteagudo hai uns días nunha entrevista, “a excesiva identificación do galego co nacionalismo é malo para o galego e malo para o nacionalismo”. E quen sabe, se a longo prazo, incluso, esa estratexia non lles daría mellores réditos!

O Peto do Santo Antón

Rubén Aramburu

Di Saramago que os católicos non van entender o seu último libro porque non len a Biblia. Unha vez escoitei unha charla de Xosé Manuel Beiras e quedei abraiado da cultura bíblica que tiña. Leva bastante razón Saramago, no de que non lemos a Biblia, o que non deixa de ser un drama. Os faraóns exipcios puñan un cartaz na porta das súas bibliotecas: "Sanatorio da alma". Tamén o fixeron os monxes durante anos. Cúmprese os 350 anos de San Vicenzo de Paúl e Santa Luísa de Marillac, uns adiantados no seu tempo, cheo de pestes e tolemias. Entre nós teñen presenza, sobre todo nas Fillas da Caridade, e algo menos os Paúles. San Vicenzo recomendáballe as relixiosas un método sinxelo de escoita da Palabra: ler a noite anterior o evanxeo, por exemplo, do día seguinte; así íase remoendo e dixerindo a Palabra.

O Vicenzo foi un tipo completo, e mesmo se enfrontou aos poderosos cardeais Richeliu e Mazarinos, que eran ministros mandóns do Rei. Non lle fixeron caso. Unha vez unha marquesa largoulle a Vicenzo unha cadeira á cabeza, pois impedira que un fillo lacazán que tiña, chegara a bispo.

Velaí o Foro de ENCRUCILLADA, que este ano está interesantísimo ao analizar a Crise coas lúcidas mentes de Carlos Taibo e García Roca. É o 7 de novembro no auditorio de Galiza. Non podemos perdelo. O mesmo día hai xuntanza da mocidade das diócesis galegas, tamén en Santiago, na Casa de Exercicios.

Queixase o teólogo F.Javier Vitoria, de que na igrexa imponse o monólogo fronte ao coloquio. E debe ser verdade pois en moitas convocatorias falan e falan, e os demais caladiños. Nun fermoso libriño, "La Botella en el Océano", Martínez Lozano advirte do perigo da intolerancia relixiosa e dos fanatismos, sobre todo en tempos de crise. Teremos que escoitar atentamente a Carlos Taibo e García Roca o día 7, e despois "coloquiar" moito entre todos, pero baixiño, non vaia ser que nos tiren unha cadeira á cabeza, que nesas andan moitos.

© CARRABOXO por ROBE LOIS

Entrevista

Entrevista con Carlos Vázquez Padín

Xan Guillén

Carlos Vázquez Padín. Foto Riobó Prada

Na pasada Romaxe de Aguiño estivo Carlos Vázquez Padín, o secretario xeral de Convergencia XXI (CXXI), un partido que se coma galeguista, democrata, liberal, con sensibilidade social e aconfesional.

Antes de entrar en “fariña”? Esta era a túa primeira Romaxe. Que che pareceu?

Foi unha extraordinaria descuberta para min, impactoume positivamente a autenticidade da vosa fe algo oposto á pose social coa que eu identifico unha parte significativa da relixiosidade na nosa sociedade actual.

Por que cres que é necesaria Convergencia?

CXXI é necesaria porque a democracia para dar todo o seu potencial precisa dunha forza de centro democrático como a nosa, unha forza que só se sente cómoda nunha democracia e que asume como un deber o reforzamento e profundización da democracia e da liberdade. Un non sabe se os do PP están máis cómodos nunha democracia ou poderían estarlo nunha ditadura como a que se padeceu aquí e eles nunca condenan, o

de novidade acaba de implementar desde a Xunta outra forza extremista como o BNG, e iso é un problema para calquera país.

Cal é o obxectivo político de Convergencia?

O noso obxectivo é moi ambicioso, consiste en convencer á maioría da cidadanía galega de que un “futuro galego” para Galicia permitiría ir cara unha país máis rico no material e no espiritual, queremos facer realidade un proxecto colectivo no que os individuos encontrarán o mellor caldo de cultivo para as súas potencialidades individuais. A alternativa de debilitar cada vez máis a nosa identidade suporía imposibilitar para sempre a existencia dunha Galicia con autoestima e que se faga respectar e polo tanto estaríamos imposibilitando unha Galicia mellor. A diferenza do PP e do PSOE nós non cremos que se poida construír o futuro sobre a destrución da nosa identidade e da nosa tradición. Cremos que pola contra que hai que partir da identidade e da tradición modernizándoa, creando un camiño de modernidade galego, algo que só propón CXXI. O modelo xaponés suscita para min esa reflexión: Xapón encontra o seu propio camiño cara a modernidade en base ao mellor da súa tradición e ao mellor das achegas foráneas, que merecen ser tidas en conta e sometidas a unha peneira. Poría un exemplo: CXXI cre que Galicia ten que potenciar a capacidade emprendedora da súa xente e superar unha cultura excesivamente influída polos subsidios. Non hai dúbida que podemos aprender dalgúns países neste terreo, é algo que polo tanto podemos e debemos absorber do exterior. Un exemplo en negativo sería

En Galicia é necesaria unha forza de centro democrática

mesmo podemos dicir de PSOE e BNG incapaces de criticar ás ditaduras de esquerda como Cuba e China ou derivas populistas preditatorias como a de Chávez en Venezuela. A democracia e a liberdade son conquistas extraordinarias pero fráxiles e hoxe ningunha das tres forzas presentes no noso Parlamento son xenuínas defensoras única e exclusivamente do modelo democrático de gobernación. A falta desa forza central democrática e equilibradora provoca situacións como a que estamos a vivir agora onde unha forza extremista e radical como o PP quere cambiar todo o que

o das touradas, unha tradición atrasada e salvaxe e que non nós é propia, e que polo tanto non parece aconsellable adoptar, debemos escoller, desde a autoestima crítica, que influencias ou ideas de fora convén adoptar ou van pasar esa peneira. Naturalmente esa peneira ten que ser democraticamente definida: o PP propón en vez dunha peneira a utilización dun funil, o lado estreito é para o propio e o lado ancho é para o do resto de España, a adopción acrítica de todo o que procede de Castela no lingüístico e Andalucía no folclórico e o rexeitamento mais ou menos disimulado do propio é para o PP e o PSOE a forma de achegarse ao seu ideal; unha España uniformizada no bo e no malo.

A quen se dirixe este novo partido?

A todos os demócratas galegos pero máis concretamente a ese máis de 70% da poboación que se autoempresaz ideoloxicamente no centro-dereita, centro e centro-esquerda e que se considera ou igual de galego que de español, ou máis galego que español ou unicamente galego. O noso emprazamento ideolóxico é o da

maioría da sociedade galega, agora queda a inxente tarefa de darlle unha concreción organizativa para que esa maioría central governe este país.

Non sería mellor que houbera unha unidade do nacionalismo galego?

Calquera país que aspire a alcanzar unha normalidade democrática ten que se dotar de forzas políticas que cubran todo o espectro ideolóxico e ademais a pluralidade de organizacións galegas permitiría que puideran competir en mellores condicións coas forzas estatais e captar en conxunto máis apoio. Imaxinemos que os momentos álxidos de Coalición Galega (1985) e do BNG (1997) coincidisen, aínda que pode existir un certo lapelamento as forzas galegas terían alcanzado entorno ao 40% do voto, algo imposible para o BNG en solitario.

O liberalismo non ten boa prensa. Por que vos definides coma liberais?

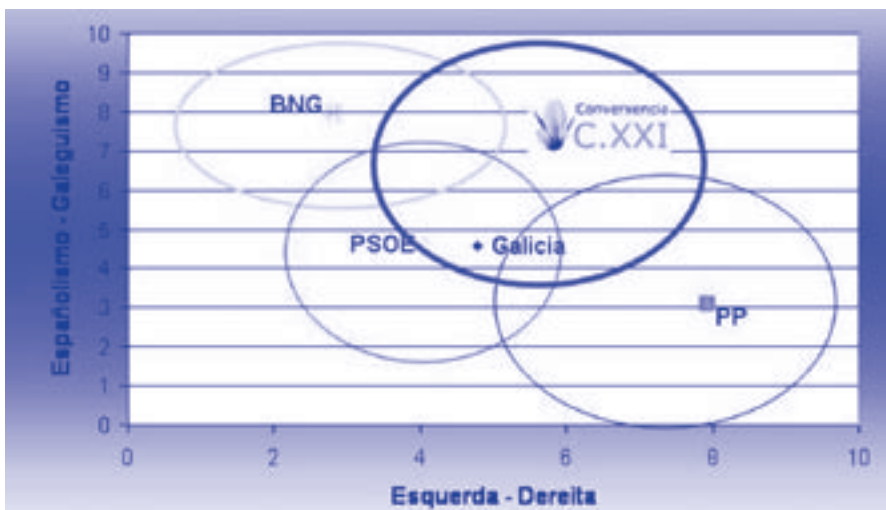
En primeiro lugar compre aclarar que CXXI aspira a ser a Casa Grande do Galeguismo e que iso inclúe á democracia liberal pero tamén ao so-

cialcristianismo, á democraciacristiá, ao socialliberalismo, ao reformismo, á socialdemocracia menos intervencionista, ao centro dereita, ao centro e ao centro esquerda, o que sucede é que como nós cremos que Galicia é unha célula de universalidade que merece relacionarse como tal en España, Europa e en todo o mundo nos proxectamos podernos integrar na

Non cremos que se poida construír o futuro sobre a destrución da nosa identidade

grande familia do centro europeo que é o Partido Demócrata Liberal Europeo, que conta co terceiro grupo parlamentario en importancia no Parlamento Europeo.

Con respecto ao liberalismo a extrema esquerda usa con moita frecuencia o termo neoliberalismo que para eles é a quintaesencia do mal, e baixo ese termo inclúen a persoas que nin CXXI nin a familia demócrata liberal europea consideramos nin demócratas nin liberais como Bush e Aznar. A democracia liberal europea é a familia política do centro europeo onde están os Libdem británicos, a FDP alemá, a CDC catalá. Ningún destes partidos defende que ninguén morra se non ten seguro médico, a eliminación

Posición política de Convergencia XXI (recollido do seu blog)

Entrevista

Entrevista con Carlos Vázquez Padín

Xan Guillén

Carlos Vázquez nunha foto de Xornal de Galicia

das pensións ou que non estude quen non pode pagalo nen nada polo estilo que é o que os opinadores da extrema esquerda identifican coa palabra neoliberalismo. O centro europeo defende unha sanidade e unha educación universais de provisión pública e privada, concibe unha educación de calidade accesible a todos como o grande mecanismo que debe garantir a igualdade de oportunidades, que non de resultados. Á democracia liberal non lle molesta que haxa ricos,

dunha mentalidade emprendedora e a desaparición da cultura da subvención, ter un aeroporto internacional e non tres aeroportos para ir a Madrid, entre outras cousas. O PP, que no imaxinario dalgúns representa esa ideoloxía neoliberal da que falan é un partido intervencionista e conser-

lego, por tanto o dereito á ignorancia, a liberdade en cuestión lingüística ten dúas partes, a liberdade do saber, quen defenda a liberdade ten que defender que toda a cidadanía coñeza as dúas linguas oficiais máis o inglés, só sabendo se pode escoller tamén en liberdade porque por exemplo Rajoy como non sabe galego nin inglés non pode escoller falalos e ese “modelo da ignorancia”; e non da liberdade é o que defenden. Polo tanto a liberdade neste terreo consiste no saber e no uso normal dunha lingua, algo que tampouco se dá hoxe en día na sociedade galega para os que somos galegofalantes. Ao PP, non lle preocupan en absoluto nin as nosas liberdades individuais nin as colectivas e o que si lle interesa é continuar a afondar na única imposición lingüística que obxectivamente se produciu na historia de Galicia desde a do latín: a do castelán.

Cales son os vosos obxectivos a curto prazo?

Centrarnos no crecemento e fortalecemento organizativo, Convergencia é unha ferramenta ao servizo deste país e neste momento o obxectivo a curto prazo é a posta a punto e fortalecemento desta ferramenta, o que tamén inclúe a creación dunha cultura organizacional nova que nos de cohesión organizativa e permita a noso crecemento primeiro e a nosa perdurabilidade no tempo despois. No ano 2010 celebraremos o primeiro congreso e no 2011 someterémonos ao veredicto democrático por primeira vez nas eleccións municipais.

A curto prazo o noso obxectivo é a posta a punto da organización

moléstalle que haxa pobres e acredita que o intervencionismo exacerbado é xerador de pobreza, de ineficiencia e de corrupción. O centro europeo defende unha redución da presión fiscal e un papel subsidiario da administración pública, cre na sociedade civil e na iniciativa privada como xeradores de riqueza e dunha sociedade mellor, tamén está a favor do libre comercio mundial como único camiño para que os países pobres saian desa pobreza, arrepiame a hipocresía da esquerda galega e española, din querer que os países pobres progresen pero en vez de deixalos comerciar en pé de igualdade preferiren darlles esmolos.

Isto trasladado a Galicia implicaría a eliminación das deputacións e a concentración masiva de concellos ata deixalos en menos da metade dos actuais, conseguindo unha administración moitísimo máis eficiente, con máis capacidade de prestar servizos e máis barata para os contribuíntes, implicaría tamén un esforzo na creación

vador e que manipula, co permiso de PSOE e BNG, a palabra liberdade día si e día tamén. O Ourense do Partido Popular é un dos mellores exemplos en Europa occidental dunha sociedade pechada e restritiva da liberdade onde hai que ser do PP para ter traballo xa que a administración pública controlada por ese partido afoga todas as posibilidades de desenvolvemento da sociedade civil e usa o diñeiro público que todos pagamos cos nosos impostos para manter un control antidemocrático da sociedade aínda a costa de impedir o seu desenvolvemento.

Que che parecen as apelacións á liberdade en relación ao conflito lingüístico por parte do PP ou de Galicia Bilingüe?

No asunto da lingua o PP e amplos sectores do PSOE como Touriño, e os da Coruña ou Vigo, confunden, non sei se por ignorancia ou por mala fe, a liberdade co dereito á ignorancia, o PP defende o dereito a non saber ga-

Ás furtadelas

Meu querido, meu amado, o teu amor libérame.
Escoita o que che digo:
fun ao campo onde van as aves.
Levaba un lazo nunha man, e na outra unha rede e un arpón.
Vin moitas aves voando desde a terra de Punt
cargadas dunha doce fragancia para pousarse en chan exipcio.
A primeira enredouse no cebo da miña man.
Desprendía un agradable aroma e tiña incienso nas poutas
pero polo teu amor, amado meu, ceibareina,
porque querería que ti, cando esteas lonxe,
escoitases o canto da ave
unxida de mirra.
Que fermoso é ir ao campo cando o corazón
se consume de amor!

Poema anónimo atopado no Papiro Harris 500
(Antigo Exipto, 2500 A.C.)

Como dicíamos onte...

A semán pasada falábamnos da mata do porco, dos roxós e das morcillas; dos chourizos e demais embutidos non cómpre falar, pois xa se sabe dabondo como se fan. Anque hai un embutido de requintado sabor que fan nalgunhas bisbarras galegas, por que é descoñecido noutras moitas: o botelo, que os casteláns chaman bu-

tillo. Prepárase picando os osos das costelas e da cachola máis delgados, con bastante carne pegada; adóbase con sal, orégano, allos e auga, e un día despois embútese nas tripas máis grosas do porco. Cúranse ó fume e cómense cocidos con cachelos e grelos. ¡Están boísimos!

http://

www.chinesecom.eu

Para aprender chinés, este curso multimedia patrocinado pola Unión Europea. Ademais de iniciarnos na lingua, tamén nos introduce nos datos básicos da historia e cultura do país oriental.

www.padrepaterna.net

Alabado por uns e criticado por outros, o irmán Isidoro Macías Martín, chamado “Padre Patera”, é un franciscano da Orde da Cruz Branca, e traballa en Alxeciras cos inmigrantes que chegan cada día á costa andaluza.

<http://www.bbc.co.uk/gardening>

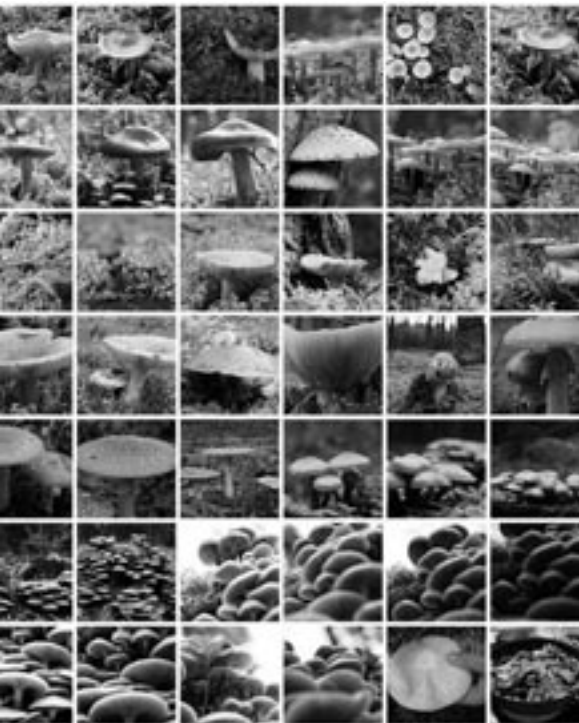
Desde como construír un banco rústico ata como almacenar os bulbos das begonias, nesta páxina podemos atopar todos os consellos sobre xardiñeiría dos expertos da BBC (e de paso practicar algo de inglés).

A Carón do Lume. Irimia nº 58
(12 de decembro de 1982)

A aquela A luz coouse pola

Beatriz Cedrón

A luz coouse pola ventá. Era tarde para erguerse se fose día de diario, pero non, era sábado, e aquela unha hora fabulosa para estrealo. Fin de semana. No reloxo destacaban os números en vermello: as oito e cuarto da mañá.

Tiña moreas de plans para a fin de semana, pero decidín guiarme polo instinto. Apetécame... si... realmente o que me apetece é... e así comecei un almorzo do que non teño moitos recordos visuais porque todo, todo, todo o que inxerín entrou en min a través do tacto, do olfato e rematou arrolando o gusto. As mandarinas resistíronse lixeiramente, pero era porque agochaban un olor intenso que pareceran querer preservar conscientes da súa valía. As torradas de pan, unha con aceite e outra recuberta con “doce de abóbora con pinhoes” traído de Portugal, mesturaba no padal sabores antigos e novos. E o café, o arrecendo do café de Nicaragua por todas partes; ese olor que alí onde me atopa me devolve á casa polos sentidos. Namentres soaba a música recordei que un día destes definitivamente deixaría o café. Un día destes.

Non sei o que durou o almorzo. A ducha foi máis breve, pero non peor. Mesmo o frío que collín nun instante no que a auga quente esmorecía, resultou ser fabuloso cando logo se arreglou de repente e volveu caer sobre o meu lombo con forza e ben quentiña de novo, resarcíndome pola súa ausencia momentánea.

A rúa pinta cores diferentes na fin de semana. O sábado pola mañá é un día feliz, con vida e movemento que, á vez, vai tinguido dun aquel que

anuncia descanso. Nunca unha mañá de sábado me defraudou, mesmo nin cando me toca traballar, porque aínda así é diferente. Aquela, tampouco. Ía paseando, picoteando recados de aquí e dalá, saudando con calma aos rostros coñecidos... e á volta da esquina xurde a proposta: “Oiches, ves tomar algo?” E fun, claro, porque os plans para o sábado eran flexibles. “E logo que tal todo? ...“Fuches aos cogomelos?” “Non, non fun, que aínda é cedo e ten que chover algo máis.” “Pois esta tarde eu vou, ti ves?” E aquela tarde fomos aos cogomelos. A cesta volveu á casa tal coma foi, pero o ánimo viña encantado de andar polo medio das carballeiras no silencio do outono. E de novo recordei que un destes días terei que tomar medidas serias para calmar a necesidade que sinto, cada vez máis forte, de estar máis no verde que no asfalto. Un destes días.

Breve descanso na casa. Repousando no sofá non puideron evitar recordar episodios da semana. Non enredei cos pensamentos. Deime permiso para vivir e voltei á rúa. Lembrei que un destes días debería anotar as cousas verdadeiramente “importantes” ou “inaprazables” que debería facer nas fins de semana. Un destes días.

Tras un domingo na mesma liña có sábado, aterrei no luns. Os informativos da radio volveron falar dos “temas de actualidade”; voltaron o tráfico e os pitidos; tamén os correos electrónicos, as pertubacións habituais... todo “no seu sitio”. “Que perdidíñas estamos todas”, pensei. Sorrín con todo o corpo e dixen en alto: “hai que ver como centra e que ben aquela andar aos cogomelos”. Non me miraron raro, porque a todo se afai a xente.

Horizonte Universal

Suso Casal Taboada

É un momento oportuno. Li asemblea de redes cristiás

A pasada fin de semana do 10 e 11 de outubro estivemos en Bilbao participando na II Asemblea de Redes Cristiás, que tiña como lema “Alternativas solidarias na crise”. Alí nos xuntamos máis de 300 persoas, algo moi meritorio tendo en conta onde tiña lugar. De Galicia participamos un número considerable de persoas, sendo despois dos de Madrid e dos do País Vasco os máis numerosos.

Ante todo, cómpre felicitar á organización. Estaba todo previsto. O sábado pola mañá cabía a posibilidade de coñecer Bilbao, que moitos aproveitaron e gozaron. E logo, para as persoas que quedaron para o luns 12, tiñan tamén programada unha visita guiada por Biscaia, que supoño foi tamén unha moi boa experiencia.

O encontro comezou o sábado pola tarde, con unha breve pero intensa exhibición musical e uns versos moi inspirados. Logo pasouse ao relato, unha auténtica marabilla desde o meu punto de vista e que vos reco-

porque se non é desde esa óptica non parece que haxa solucións.

E esa foi a liña que guiou os obradoiros, que discorreron o sábado pola tarde e domingo tamén pola tarde. En todos eles se falaba da crise, e se ofrecían posibles alternativas desde a denuncia clara das causas desta crise, poñéndonos no lado de fóra, non aceptando que a situación teña que ser esta, senón que hai un “fóra polo que se pode transitar”. Como dicía o relator, “*para entrar no imperio de Deus hai que saír do imperio dos carnos. Para entrar no Reino hai que saír do Sistema*”.

O mellor dos obradoiros, a posibilidade de encontro que favorecen entre persoas de moi distintos lugares que comparten unha mesma visión, unha mesma esperanza. Poder escoitar experiencias, accións que se están a facer por aí, reflexións das comunidades que descubres moi similares ás que nós tamén estamos a descubrir. Este aspecto parécese moi importante en

A Asemblea convocou unha manifestación que percorreu as rúas de Bilbao

ou ben coas mans e mesmo con todo o corpo. Por último presentouse a nova coordinadora, escollida a través da asemblea de representantes que se xuntou o sábado. Como sempre, saíron moitas propostas por parte da xente, todas interesantes. Algo moi repetido foi a posibilidade de organizar unha alternativa á visita do Papa no 2011, pero queda por concretar se vai ser unha proposta máis xuvenil ou madura.

Coma sempre, quixemos mostrar a nosa acción a través dun acto público compartido con outros grupos polas rúas de Bilbao. Como non podía ser doutra maneira expresamos con unha marcha e unha concentración diante do concello a nosa repulsa ás axudas aos bancos. “Ningún diñeiro para os banqueiros”, coreabamos todos. Convidovos tamén a ler o manifesto que se leu na páxina de Redes.

Por fin o domingo, despois dos obradoiros, celebramos a nosa fe e a nosa esperanza en que outro mundo é posible, en que podemos transformar o curso da historia.

Hai que cambiar de Deus para cambiar de Igrexa

mendo que leades completa na páxina de Redes (www.redescristianas.net). Deixando moi claro a situación de crise que estamos vivindo e sobre todo quen é o causante, algo que parece que esquecemos con moita facilidade (a memoria é algo fundamental, e de vez en cando hai que refrescala), plantexouse a frase de Casaldáliga: Por que non cambias de Deus? Para cambiar de vida hai que cambiar de Deus. Hai que cambiar de Deus para cambiar de Igrexa. Para cambiar o mundo ¡hai que cambiar de Deus! Desde aí a proposta da Asemblea: buscar alternativas solidarias á crise,

encontros deste tipo, e non se deberían perder para sucesivas ocasións. Por certo, xa sabedes que desde Galicia se propuxo un obradoiro sobre emprego que resultou moi ben.

Unha idea moi interesante foi celebrar a propia Asemblea de Redes o domingo pola mañá, un momento moi propicio. De maneira áxil, se ben non en todo momento, presentouse un balance das actividades realizadas nestes dous anos, como van as contas e as liñas de actuación propostas para os dous anos seguintes. Todo foi moi ben acollido, ben a través do aplauso

O noso taboleiro

Foro de Encrucillada

A outra cara da crise

Sábado - 7 de novembro de 2009

Auditorio de Galicia (Santiago de Compostela)

09:15 Presentación.

09:30 Carlos Taibo: Crise e Decrecemento.

11:15 Joaquín García Roca: Crise e movementos sociais.

13:30 Celebración.

14:15 Xantar.

16:00 Presentación do libro *A graza daquel verán* de Manuel Regal Ledo.

16:20 Mesa redonda. Participan Carlos Taibo, Joaquín García Roca, Carme Yebra e Santiago González Avión.

18:00 Remate

XUNTA DE GALICIA
PRESIDENCIA
 Secretaría Xeral de Política Lingüística

EDITA: Asociación A. IRIMIA

FEITO EN PAPEL RECICLADO

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopeña, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Bernardo García Cendán, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

SUBSCRICIÓN: Apdo. 980 - 15705 Santiago de Compostela. Telf.: 655 028 253

CONTA: Caixa Galicia, CC/2091-0349-45-3040005822 - Urbana, nº 8 - Santiago / BBVA 0182-0267-15-0207905484

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.300 exemplares **DESEÑO E MAQUETACIÓN:** Ninfa, Riveiro, Martínez

IMPRIME: Artes Gráficas LITONOR S.A.L. **DISTRIBÚE:** IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://www.vieiros.com/canais/26/canal-irimia>

Boa Nova

A PALABRA

**DOMINGO 8 DE NOVIEMBRE. 32°
DOMINGO DO TEMPO ORDINARIO**

Mc 12, 38-44

Naquel tempo, Xesús ensinaba á xente dicíndolles: "Coidado cos letrados! Gustan moito de se pasearen con vestidos fachendosos, e que lles fagan reverencias polas rúas; buscan os primeiros postos nas sinagogas e mais nos banquetes. E acábanlles cos bens ás viúvas, facéndose os piadosos. Pero serán xulgados como lles cómpre". Sentado fronte por fronte da sala do tesouro, ollaba para a xente que botaba cartos no peto. E moitos ricos botaban con fartura. E nisto viu unha viúva pobriña botar uns céntimos nada máis, unha miseria coma quen di. Entón chamou os seus discípulos, e díxolles: "Asegúrovos que esa pobre viúva botou máis cós ricos todos. Pois eles botaron o que lles sobraba, pero ela na súa pobreza, botou todo canto tiña para vivir".

A CLAVE

Os que non contan, son os que contan para Deus

No texto de hoxe, Marcos ponnos dúas escenas en contraste. A primeira (Mc 13, 38-40) móstranos a Xesús mentres ensina no templo, advirte a xente da actitude enganosa e hipócrita que mostran os escribas de Xerusalén. Estes letrados que terían que axudar o pobo a achegarse a Deus, móstranse arrogantes buscando ser recoñecidos e agasallados cos primeiros postos nos banquetes e na sinagoga, e o que é peor, utilizan a súa influencia e poder para avasalar os débiles.

Na segunda escena (Mc 12, 41-44) Xesús centra a súa mirada nunha pobre viúva, que polo feito de non ter un marido ou un fillo que a protexa e a represente na sociedade e no templo, vive marxitada e o que é peor afastada dos espazos onde era posíbel relacionarse con Deus. A súa presenza silenciosa e visibilizada por Xesús para poñela en contraste cos letrados que andaban sempre a procura de protagonismo e honra.

Xesús denuncia así, no ámbito do templo, o lugar onde Deus habita, as actitudes relixiosas que o seu Pai, non aproba. Non é posíbel, para o Deus do Reino, utilizar o poder relixioso para explotar e invisibilizar as persoas. Non hai postos relevantes cando se trata de vivir a fe en comunidade. O valor de unha ofrenda a Deus non está en actos xenerosos, senón en actos gratuítos, como o da viúva.

Ser importantes ante os homes, non significa ser importantes diante de Deus. O poder e o honor que reivindicaban os escribas ante a súa sociedade, non contan na comunidade dos seguidores e seguidoras de Xesús. Deus mira sempre "os que non contan"

Carme Soto

O ECO

Unha igrexa parroquial de Santiago construída hai uns 15 anos dotouse dun espazo amplo e versátil, dun teito que permite iluminar de forma natural o altar e cun campanario co que o párroco quería lembrarlle a todos os viandantes que non tiñan ante si un pavillón deportivo, senón un lugar de culto. E no interior uns enormes bancos corridos de madeira nos que a freguesía, maioritariamente entrada en anos, comprenden que coa comodidade non se gaña a gloria e que para ir ao ceo hai que saber levar con alegría a dor de costas. Un templo construído grazas ás achegas dos seus fregueses, cadaquén dentro das súas posibilidades. Achegas anónimas, ben, unhas máis que outras, porque cando en plena celebración, o fregués baixa a cabeza en actitude de recolleto, aburrimiento ou simplemente de incomodidade, atopa alí, esculpido no respaldo de madeira: "Donado por Funeraria Apóstol". E de seguro pensa no destino final da súa vida.

José A. Martínez

Falando da lingua Ecos do 18 O!

Lidia e Valentina

Non se fala doutra cousa nesta semana. Oímos e lemos de todo, pero nós ademais de estarmos alí, completamos a información con fontes gráficas, vídeos e fotos dos colgados na rede e sen manipular. Seguindo o lema dos prolingüeiros “Nós temos razón e ademais non mentimos”

Como a manifestación foi un éxito evidente, tentan silencialo da forma máis vergoñenta. Un exemplo: luns á primeira hora, na resaca da manifestación, un comentarista na Radio Galega foi capaz de acaparar micrófono para dicir un lote de mentiras e coma se nada. E non foi o único, claro! Pois nós non calamos. Mentiras? A insistencia en que co aínda vixente Decreto do galego no ensino os rapaces non tiñan materias en castelán, que todo se lles ensinaba en galego!!! Primeiro, que nos digan onde! Porque nós, que somos do ramo do ensino secundario, coñecemos moitos máis casos que non cumprían a lexislación desde o 95 e non impartían as materias obrigatorias en galego ca casos que se pasasen do 50%. Pero poñen o mundo do revés e declaran coa boca chea que aquí pretende imporse o galego,

cando o que se busca é que o galego se normalice, é dicir, que poida gozar das funcións que debería ter como lingua propia da comunidade.

U-la imposición do galego? Discriminando positivamente para conseguir alumnado competente nas DÚAS linguas que existen na comunidade, tendo en conta que a propia (así o di o Estatuto de Autonomía) está en perigo?

Sáímos á rúa moitos miles de persoas máis das que saíron naquel febreiro pasado, pero din que queremos impoñer as ideas dunha minoría... Quen impón que?

En fin, imos relaxar os nosos pensamentos e tratar de elaborar un discurso máis positivo, integrador, construtivo, chamádelle como queirades, ímonos facer partícipes do discurso de Xurxo Souto na Praza do Obradoiro, ateigada xente de todas as idades e lugares de Galicia, *“rachemos as preguizas, fagámonos donos da nosa historia, sexamos protagonistas do noso tempo, vivamos en galego! Fóra preguiza, deixemos de ser espectadores e virémonos protagonistas na cuestión da lingua! Queremos galego!”*

O Fachineiro

O número de persoas que pasan fame pasará este ano a barreira dos 1.000 millóns por primeira vez, segundo o Programa de Alimentos da ONU.

En Madrid, a manifestación contra a Lei de Regulación do Aborto do 17 de outubro reuniu, segundo os organizadores, a un millón de persoas. (Dous, como ironizaban no programa humorístico da TV catalana Polonia, se contamos ás embarazadas desde a 1ª falta).

Ese mesmo día, na mesma cidade, só 3000 persoas saíron á rúa para rebelarse contra a pobreza.

Esta marcha, convocada por máis dun milleiro de ONGs que integran a Alianza Española contra a Pobreza, pedía a supresión da débeda dos países en desenvolvemento, destinar o 0,7 do PIB a estes países, e a supresión dos paraísos fiscais, entre outras reivindicacións.

Este Fachineiro preguntase: Un millón de persoas queren que nazan nenos sen preocuparse por garantirlles o dereito a unha vida digna? E os dereitos destes mil millóns de persoas recollidos na Declaración Universal dos Dereitos Humanos?

A.Q.